

Fiche 11

Wat is de impact van instructie in zelfmonitoring op lezen?

Onderwijsniveau: kleuter lager secundair

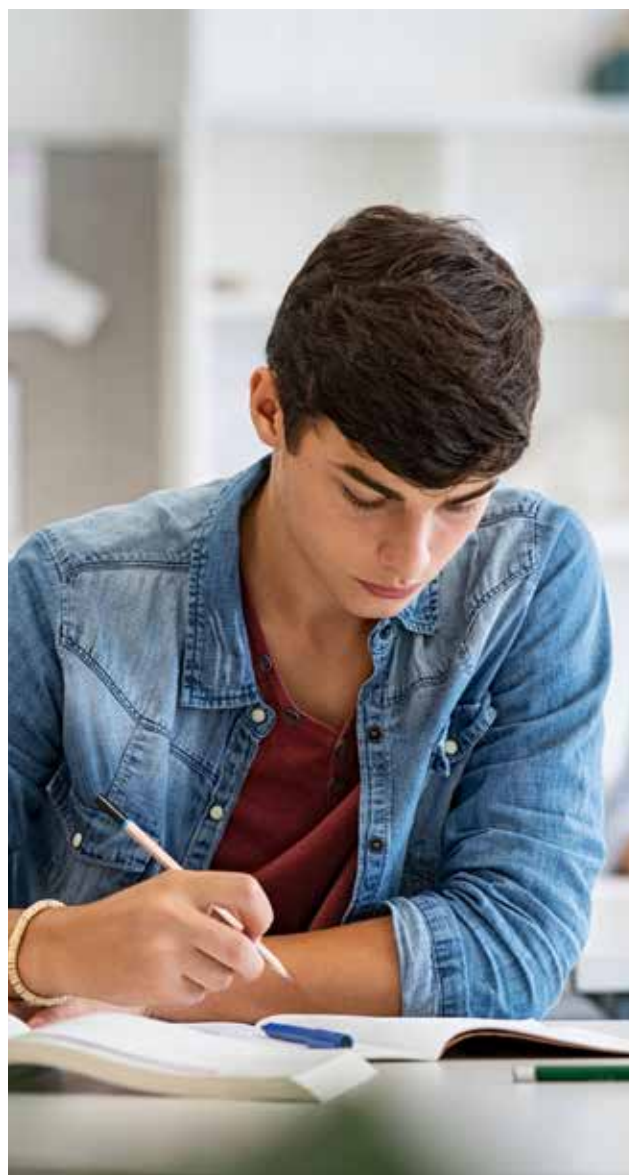
Componenten van leesvaardigheid:

☒ Voorbereidende leesvaardigheden:	☒ geletterdheid	☐ mondelinge taalvaardigheid
☒ Technisch lezen :	☐ vlot lezen	☐ vloeiend lezen
☒ Begrijpend lezen		
☒ Algemene leesvaardigheid		
☐ Leesmotivatie		

Wat vertelt onderzoek?

‘Zelfmonitoring’ is een metacognitieve strategie waarbij leerlingen hun eigen handelen evalueren en erover reflecteren, bijvoorbeeld: zich na het lezen van een alinea afvragen wat de hoofdgedachte is, enkele details verwoorden of de alinea in eigen woorden weergeven. Op basis van zelfmonitoring kunnen leerlingen eventueel aan ‘zelfregulatie’ doen en hun gedrag bijsturen. Leerlingen kunnen zelfmonitoring tijdens het lezen toepassen op elke strategie die helpt de tekst beter te begrijpen.

Onderzoek toont aan dat expliciete instructie in zelfmonitoring geven een impact heeft op begrijpend lezen voor leerlingen tussen 8 en 18 jaar. Het loont dus de moeite om leerlingen aan te leren hoe ze hun eigen leesgedrag kunnen monitoren. Expliciete instructie met bijvoorbeeld veel voorbeeldgedrag en luidop denken van jou als leerkracht (‘modellieren’) kan nuttig zijn. Daarnaast kan je ook aan je leerlingen vragen om hun leesprestatie op een grafiek uit te zetten en hun evolutie visueel te analyseren door eerdere prestatieniveaus te vergelijken met huidige prestatieniveaus.

Welke praktijktips horen bij dit antwoord?

- Lees de fiches 8 'Hoe trek je het leesniveau van je leerlingen op door de modelleren' en 9 'Hoe draagt expliciete instructie bij aan lezen?':
- Selecteer samen met je leerlingen het gedrag of de strategie waarbij je wil stilstaan, bijvoorbeeld een alinea in eigen woorden samenvatten. Geef veel oefenkansen en reflecteer erover met je leerlingen.
- Laat je leerlingen hun leesprestatie (bijvoorbeeld het aantal correct gelezen woorden in een tempotoets, een korte samenvatting van een gelezen tekst) in kaart brengen, bijvoorbeeld via een grafiek. Laat je leerlingen hun evolutie in hun leesprestaties bekijken en erover reflecteren. Geef ook kwalitatieve feedback.

Wil je meer weten over het onderliggende onderzoek, kijk dan zeker naar deze studies:

- Guzman, G., Goldberg, T. S., & Swanson, H. L. (2018). A meta-analysis of self-monitoring on reading performance of K-12 students. *School Psychology Quarterly*, 33(1), 160-168.
- Sanders, S., Losinski, M., Parks Ennis, R., White, W., Teagarden, J., & Lane, J. (2019). A meta-analysis of self-regulated strategy development reading interventions to improve the reading comprehension of students with disabilities. *Reading & Writing Quarterly*, 35(4), 339-353.

